

*Jes Blond er grafiker på Danmarks Radios provinsafdeling, hvor han har været med til at sætte nye grænser for, hvad der kan lade sig gøre på dansk tv.
Foto: Claus Petersen*

manden **BAG** skærmen

Man skal være noget af en multi-kunstner for at være grafiker på en tv-station. Opgaverne spænder fra helt små til enormt store opgaver.

Af Flemming Sørensen
fls@djh.dk

De fleste af os har med garanti lagt mærke til navnet, når det er rullet hen over tv-skærmen efter en udsendelse, der er produceret af Danmarks Radios provinsafdeling. Det har været der efter bl.a. Rene ord for pengene, 2 Fag Frem og Ren Kage-mand, for blot at nævne nogle af dem.

Det er vel kun de færreste, der hæfter sig ved blot et enkelt af den uanede mængde navne, der altid følger i hælene på et tv-program. Men navnet Jes Blond er ellers nok værd at lægge mærke til.

Han er en af blot tre grafikere, der tilsammen skal lave al grafik til de udsendelser, der bliver produceret fra Provinsafdelingen i Århus. Og opgaverne spænder vidt. Fra helt små opgaver til kæmpe-mæssige designopgaver. Fra rene typografiske løsninger til levende 3D-animationer og tegnefilm.

– Vi har lige været i gang med produktionen af 2 Fag Frem, som bliver genoplivet efter at have ligget død i en række år. Det har været en kæmpe-mæssig opgave, som har taget rigtig lang tid. Det

er virkelig en stor opgave med et hav af illustrationer. Jeg har bl.a. skullet lave stopur, pointsystemer og holdpræsentationer. Og det hele skal animeres og lægges på bånd, fortæller Jes Blond.

– Alt i alt drejer det sig vel om 170.000 frames eller enkeltbilleder. Meget af det kan selvfølgelig repeteres, men maskinen skal lægge det hele over på bånd. Og det tager tid. Men det er sjovt at arbejde på den måde. Grafikken bliver et bærende element i programmet.

Det var faktisk i forbindelse med en af de tidligere udgaver af programmet 2 Fag Frem, at Jes Blond fik jobbet som grafiker på Danmarks Radio. Han var inviteret ind for at dyste mod en anden i kategorien "airbrush".

– Det var sjovt at være med. Og jeg må jo åbentbart have gjort det rimelig godt, for ganske kort tid efter ringede de til mig og spurgte, om det ikke lige var noget for mig med et job som grafiker på tv, fortæller han.

Skærmen sætter grænser

At lave grafik til tv adskiller sig temmelig meget fra andet grafisk arbejde. For det første skal temmelig meget af det, man laver, være noget, der bevæger sig. For det andet sætter mediet i sig selv en række begrænsninger for, hvad der kan lade sig gøre.

– En tv-skærm består nu engang af 720 gange 576 punkter, punktum. Det giver nogle begrænsninger, fordi vi arbejder med så lille en opløsning. Det kan bl.a. betyde, at der er en række skrifter, man ikke rigtigt kan bruge på skærmen, fordi detaljerne ville forsvinde, siger Jes Blond.

Han betegner ellers sig selv som lidt af en skrift-fanatikere. Og han gør meget ud af at vælge den rigtige typografi til de ting, han beskæftiger sig med.

– I forbindelse med 2 Fag Frem startede jeg med at lave et logo på Mac'en. Jeg har lavet det i Illustrator. Tanken var at lave noget, der kunne minde lidt om "De gule sider" og dermed give asso-

ciationer til fagbogen. Udgangspunktet var også, at det skal kunne fungere både som 2-dimensionalt og 3-dimensionalt. Og så skal det i øvrigt også kunne fungere både som stillestående og i bevægelse. Jeg endte med at bruge skriften Eurostile, som er en af mine favoritskrifter.

Til 2 Fag Frem endte Jes Blond med at lave et helt designprogram med udgangspunkt i det oplæg, der kom fra scenografen, om hvordan studiet skulle bygges op.

– Det er lykkedes at lave et meget tredimensionalt studie. Og der er nogle faconer, der går igen, nogle klare grafiske elementer. Dem har jeg overført til mit arbejde og bruger de samme former til split-screens og til de steder, hvor deltagerne og navnene kommer frem, fortæller han.

– Mit logo er som sagt lavet i Illustrator, som jo arbejder vektor-baseret. Jeg har så hentet det ind i mit 3D-program, Maya, hvor jeg uden videre har kunnet arbejde videre med det og animere det. Der-

for vil man i udsendelsen kunne se det tredimensionale logo dreje rundt på en storskærm.

Sin egen instruktør

Når Jes Blond fortæller om sit arbejde, er det ikke til at skjule, at han ikke mindst tænder på arbejdet med 3D. Og han får det nærmest til at lyde, som om programmet Maya er Guds gave til menneskeheden – eller i det mindste til ham. Det koster så også nærmest en halv bondegård at anskaffe.

– Jeg har arbejdet med Maya, siden vi fik det for 2 1/2 år siden. Det er et af de mest omfattende programmer, jeg nogen sinde har haft fingre i. Man får et utal af muligheder og værktøjer til sin rådighed.

– Det sjove ved 3D er jo, at der er så mange muligheder. Du skaber det hele selv. Du er din egen kameramand, din egen lysmand og din egen instruktør. Det er mange forskellige kasketter, du får på. Så er man er simpelthen nødt til at arbejde med det hele tiden for at holde det ved lige, siger han.

– Til gengæld lærer man også hurtigt at økonomisere med tiden og computerens ressourcer. Hvis man arbejder med høj en opløsning, kan det tage timer at render en sekvens, uanset hvor kraftig en computer, man har. Derfor værner man sig til at lave sine animationer og modellering i løbet af dagen – og så bliver tingene "sat over", når man går hjem, så maskinen arbejder, mens vi er hjemme.

Mens han fortæller, bevæger Jes Blond sig hjemmefrem og tilbage mellem flere forskellige computere og viser eksempler på det, han fortæller om. Han arbejder udelukkende ved hjælp af digitizer – og anvender venstre hånd til at fare rundt i menuerne.

Meget af hans grafik bygges op enten i Illustrator eller Maya. Det hele samles til sidst i en slags super-computer i programmet Flint, der er et såkaldt compositing-værktøj. Her kan tv-billeder, 3D-grafik osv. samles – og der kan laves op til syv

BLÅ BOG

JES BLONDS

Ingen formel grafiker-uddannelse. Startede på Århus Amtscentral for Undervisningsmidler i 1981 som ung-i-arbejde, senere som fast deltids-medarbejder.

Sideløbende startet egen tegnestue.

I 1989 ansat på Jydsk Telefon, i videoafdelingen.

Siden 1994 ansat på Danmarks Radio, Provinsafdelingen.

Har bl.a. illustreret en række ungdomsbøger og lavet bogomslag til voksenbøger for forlaget Hovedland. Har også lavet en enkelt kogebog, CD-covers, plakater osv.

< minutters video. Når det er færdigt, bliver det fra computeren kørt ud på video, lige klar til at vise i fjernsynet.

– Vi er ikke begyndt at afvikle udsendelserne digitalt endnu – men det kommer, konstaterer han.

Vagn i Arabien

Danmarks Radio har lige haft sendt udsendelsesrækken "Vagn i Arabien", som foregår i de arabiske lande – og hvor Jes Blond var manden bag grafiken. Alene til indlednings-sekvensen, som varer 30 sekunder, gætter han på, at han har anvendt mellem 80 og 100 timers arbejde.

– Inden jeg overhovedet går i gang, holder vi et

opstartsmøde, hvor vi vender en række forskellige ideer og bliver enige om, hvad det er, vi gerne vil. Og så går jeg ellers i gang med mit arbejde.

– Jeg har studeret rejsebøger og mosaikker for at hente inspiration. Det fortæller måske også noget om min måde at arbejde på. Jeg gik en tur på biblioteket for at finde ud af noget om mosaikker – og jeg endte på arkitektskolens bibliotek, hvor jeg bare fandt den helt fede bog med en gennemgang af alle principperne bag, hvordan man laver mosaikker.

– Dem har jeg så lavet nogle af, som jeg har animeret i Maya. Det skal være levende. Jeg ville gerne arbejde med illusionen om varmedis og fata-

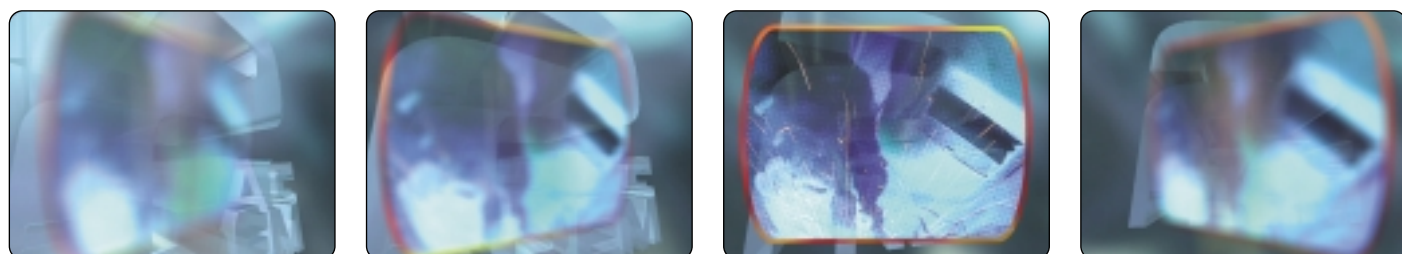
morgana. Derfor bølgere det lidt og bliver lidt diset.

Udover mosaikkerne lavede Jes Blond også sin egen ørken. Den er modelleret op fra grunden i programmet Maya og forsynet med en overflade, der til forveksling ligner sand.

– Den er blevet meget naturtro at se på. Hvis den ikke bevægede sig, ville man godt kunne se, den er bygget op i 3D, men når den animeres, registrerer vi det ikke. Så ser det naturligt ud. Man kan sige, det er en illusion, vi skaber.

– Jeg havde et 3D-kort over området liggende i forvejen. Det skulle heldigvis bare justeres lidt til og forlænges lidt for uden videre at kunne bruges.

– Titelskiltet med Vagn i Arabien opstår også >

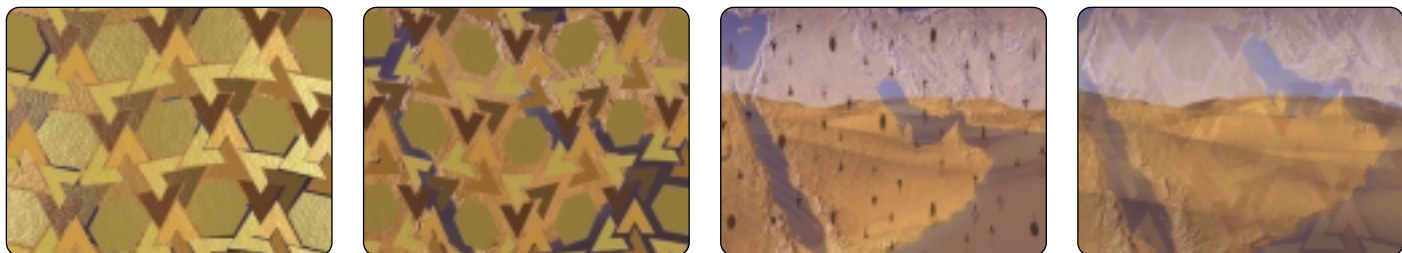
Jes Blond laver ikke blot grafik til tv. I løbet af år 2000 udkommer disse to bøger, som han har lavet omslag til. Omslagene er bygget op fra bunden i Photoshop.

VÆRKTØJER

Jes Blond anvender ikke mindre end tre forskellige computere i sit arbejde på Danmarks Radio. Hver af dem har sine styrker. Tilsammen giver de ham de muligheder, han synes, han har brug for. Udstyret består af:

- En Mac, udstyret med bl.a. Photoshop, Illustrator og After Effects.
- En Silicon O2 med 3D-programmet Maya og compositing-programmet Flint fra Discreet Logic.
- En Quantel med Paintbox.

< som en slags fatamorgana, der bølgler i disen. Farverne går igen fra mosaikkerne. Jeg går op i det med skrifter, så jeg arbejdede meget med forskellige logo-forslag. Jeg forsøgte mig længe med noget, der var arabisk inspireret, men det virkede ikke rigtigt. Derfor endte jeg med noget, der er mere eventyragtigt – og med et stort A, der er hentet i et andet alfabet. Men jeg synes, bogstaverne klæder hinanden og giver den effekt, jeg gerne ville opnå, siger Jes Blond.

– Det hele foregår i et nært samarbejde. Men jeg har rimeligt frie hænder. Og det er min stærke side, når jeg har det. Det synes jeg også, der står respekt om.

Henter inspiration

Jes Blond har aldrig fået nogen formel uddannelse, der har ført ham frem til jobbet som grafiker, animator og altmuligmand hos Danmarks Radio. Det er ikke blevet til meget mere end et enkelt kursus i "character animation" i Toronto.

– For et par år siden tog jeg initiativ til at samle en række grafikere fra tv-stationerne til en weekend på Samsø. Det var rigtig fedt. Vi fik snakket sammen om nogle af alle de ting, vi ellers sidder med hver især. Det tror jeg godt, jeg kunne tænke mig igen.

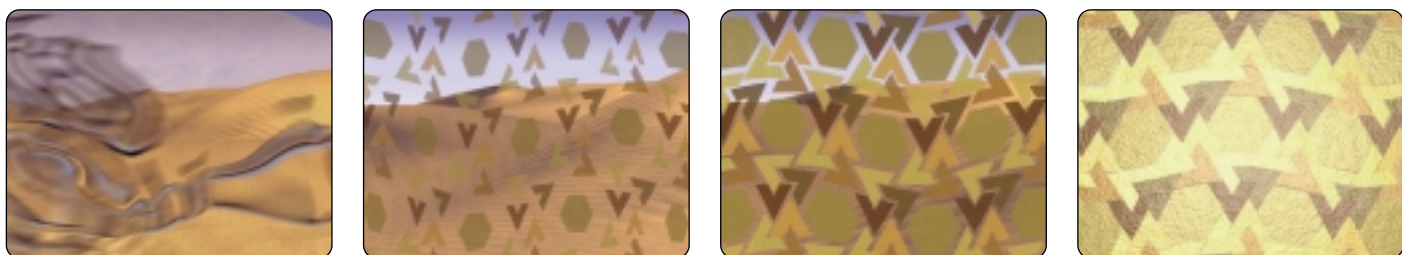
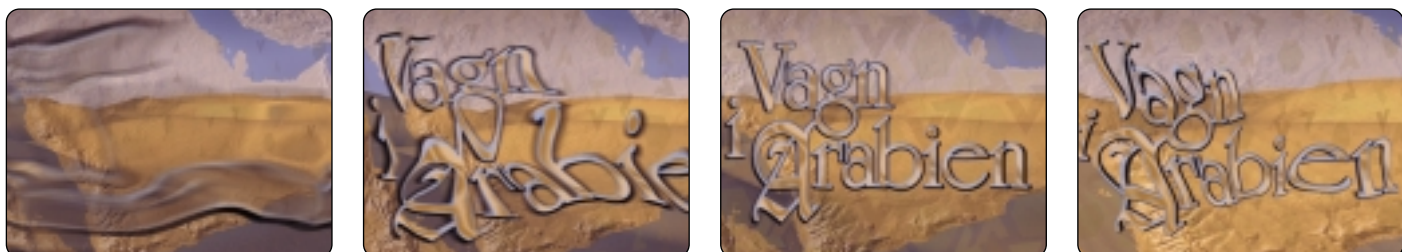
Ellers er han glad for samarbejdet med de to kolleger på tegnestuen. Der bliver spillet meget

ping-pong med ideer. Og det sker da også jævnligt, at der bliver udvekslet erfaringer med de tredive kolleger, der holder til i Gyngemosen i København.

– Ellers får jeg ikke mindst min inspiration fra at kigge på tegnefilm og film. I og med, at der bliver arbejdet mere og mere med 3D, er der mere og mere at hente.

– Det var fedt at se Toy Story, hvor animationerne bare er så gennemførte. Den kan jeg stadig savle over.

– Så lægger jeg meget mærke til titelsekvenser på film, reklamer. Og holder selvfølgelig nogle tidsskrifter – samtidig med, at jeg faktisk også ser en del fjernsyn, siger han.

Det er ren kagemand

Jes Blond har været med til at rykke grænserne for, hvad der kan lade sig gøre på dansk tv

I sidste måned rullede udsendelsen "Det' ren kagemand" endnu engang over landets tv-skærme med en række bizarre hjemmevideoer – hvoraf en blev kåret til intet mindre end "århundredets bedste hjemmevideo".

Man kan synes om programmet, hvad man vil – og man kan synes om den lille kagemands-figur, der optræder i programmet, hvad man vil – men på flere måder har programmet været med til at skrive tv-historie i Danmark.

– Kagemanden startede som noget helt andet for ti år siden, end han er i dag. Men vi har udviklet ham gennem nogle år. Og her senest har det været en øvelse for os at se, hvad der overhovedet kunne lade sig gøre, fortæller Jes Blond.

– Vi ville prøve at se, om det var muligt for én mand at lave character animation med tre gags à ti sekunders varighed i løbet af en uge. Ganske vist holdt det hårdt, men det kunne lade sig gøre.

– Vi har gjort det på den måde, at udsendelsen er blevet optaget – og så har vi lavet animationerne af kagemanden og lagt dem ind i videobillederne, så han spiller med i udsendelsen. Vi har arbejdet på at få ham overbevisende ind i billedet. Der er både reflekser og skygger, så det virker rigtigt.

I starten blev tv-optagelserne lavet med fast kamera. I sidste omgang kagemand blev forsøgt gjort mere kompliceret ved, at der blev brugt håndholdt kamera.

– Det betød, at vi måtte være to mand på opgaven. For vores animationer skulle jo passes ind i tv-billederne på en helt anden måde. Tingene skal bevæge sig rigtigt i forhold til hinanden – og det er et kolossalt regnearbejde, computeren skal foretage.

– Vi har arbejdet med en række fix-punkter under tv-optagelserne, som så er programmeret ind i computeren. Man vil også kunne se i udsendelsen, at der er sat en række små stykker tape fast rundt omkring. Det er vores fiks-punkter, fortæller Jes Blond.

Den lille kagemands-figur er blevet meget populær, ikke mindst blandt de yngste seere. Der er masser af slapstick-humor, som med Jes Blonds ord gerne må være "quick and dirty".

– Vi har lavet i alt 24 udsendelser, hvor der indgår tre gags i hver – så noget kagemand er det da blevet til, konstaterer han.

#

